

Μετά τον περίπλου της Εύβοιας τον Οκτώβριο του 2015* και έχοντας αποκτήσει σημαντική εμπειρία από αυτόν, το περασμένο καλοκαίρι οι σκέψεις για το γύρο της Πελοποννήσου οργιάζαν στο μυαλό μου. Είχα πλέον πάρει τις αποφάσεις μου, γνωρίζοντας ότι είχα πολλή δουλειά μπροστά μου. Έμελλε να είναι η μεγαλύτερη και δυσκολότερη πρόκληση που έχω θέσει στον εαυτό μου μέχρι τώρα. Τι να πρωτοπεριγράψω από ένα τέτοιο ταξίδι 35 ημερών; Πώς να χωρέσουν μέσα σε λίγες γραμμές συναισθήματα, σκέψεις, εικόνες.

* Ελ. Πανόραμα, τεύχος 107

Η ολοκλήρωση του περίπλου της Εύβοιας με καγιάκ υπήρξε ένα εγχείρημα πραγματικά μοναδικό. Ρώτησα τον Μανώλη Λουδάρο αν είχε κάτι στο μυαλό του μετά απ' αυτό.

Μου απάντησε πως οι σκέψεις του αρμένιζαν ήδη σε πιο μακρινά, πιο άγρια νερά. Εκεί που συναντώνται οι αέριδες και τα κύματα απ' όλα τα πέλαγα της Ελλάδας: Αιγαίο, Μυρτώο, Κρητικό και Ιόνιο.

*Μόνο έναν τέτοιο τόπο ήξερα στην Ελλάδα: την **Πελοποννησιακή ακτογραμμή!***

Σκέφτηκα πως ο άνθρωπος είναι τρελός.

Θεόφιλος Μπασγιουράκης

i

Ο Μανώλης Λουδάρος δραστηριοποιείται στον τομέα του τουρισμού στην όμορφη Ανάφη. Διοργανώνει μονοήμερες εξορμήσεις στην Αθήνα και τις γύρω περιοχές αλλά και πολυήμερα ταξίδια στις Κυκλάδες, Κρήτη, Πελοπόννησο και Εύβοια. Υπήρξε, για πολλά χρόνια, αθλητής της κωπηλασίας στον Όμιλο Ερετών και έχει λάβει μέρος σε ορειβατικές αποστολές σε Ευρώπη και Ασία, όντας ενεργό μέλος του Ε.Ο.Σ Αθηνών.

Είναι πιστοποιημένος, με βάση την Βρετανική Ομοσπονδία Καγιάκ, ως BCU Sea Kayak Leader, BCU Level 2 Coach και συμμετέχει, σε ετήσια βάση, σε σεμινάρια στην Αγγλία, που αφορούν θέματα ασφαλείας και διαχείρισης ομάδας.

Αφήνοντας πίσω το Ακρωτήριο Ακρίτας.

Χειμερινός Περίπλους Πελοποννήσου με καγιάκ

35 ημέρες | 1000 km

ΚΕΙΜΕΝΟ - ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: Μανώλης Λουδάρος

Η πρόκληση

Η Εύβοια ήταν η αρχή. Θέλοντας όμως να πάω ένα βήμα παραπέρα και έχοντας δοκιμαστεί σε δύσκολες συνθήκες, έψαχνα να βρω τον επόμενο στόχο.

Η Πελοπόννησος τα έχει όλα! Χιλιόμετρα άγριας ακτογραμμής χωρίς σημεία εξόδου, εκτεθειμένα ακρωτήρια, μεγάλα crossing αλλά και ιδιαίτερης ομορφιάς τοπία.

«Το να βρεις χρόνο για σχεδιασμό, προετοιμασία, αγορά κατάλληλου εξοπλισμού αλλά και χρήματα για όλα αυτά είναι πολλές φορές πιο δύσκολο από το ίδιο το ταξίδι.» Από τον περασμένο Ιούλιο άρχισα να φτιάχνω ένα γενικό πλάνο. Αναζητώντας πληροφορίες για το εγχείρημα, διαπίστωσα ότι υπάρχει μικρό ιστορικό, από το 2000 και μετά, από Έλληνες και κυρίως ξένους με αξιοζήλευτες σε κάποιες περιπτώσεις επιδόσεις.

Προσπαθώντας να συγκρίνω τα ταξίδια μεταξύ τους άρχισα να βρίσκω πολλές ομοιότητες. Τι ήταν όμως αυτό που δεν είχε γίνει μέχρι τώρα; Τι θα έκανε την

πρόκληση ακόμη μεγαλύτερη; Και κυρίως, τι θα ήταν αυτό στο οποίο θα μπορούσα να δοκιμαστώ και να ολοκληρώσω;

Κανείς δεν είχε επιχειρήσει να κάνει το γύρο της Πελοποννήσου **χειμώνα!** Αυτό από μόνο του ανέβαζε τον πήχη πολύ ψηλά. Επιθυμία μου ήταν να δοκιμαστώ στις πιο ακραίες συνθήκες, για τις οποίες προετοιμαζόμουν από χρόνια. Ήμουν βέβαιος ότι οι πολύ χαμηλές θερμοκρασίες μέσα και έξω από το νερό, η μικρή διάρκεια της ημέρας, ο άστατος καιρός και τα έντονα κατά τόπους καιρικά φαινόμενα, λόγω της ιδιαίτερης μορφολογίας της ακτογραμμής, θα συνέθεταν το ιδανικό σκηνικό. Άλλωστε, τι θα μπορούσε να πάει στραβά;

Η επιλογή της **1ης Ιανουαρίου 2017** δεν ήταν καθόλου τυχαία, αφού πάντα μου άρεσαν οι «ιδιαιτερες» καταστάσεις. Για αρχή έπρεπε να βρω ένα τρόπο να χωρέσω τα χίλια και πλέον χιλιόμετρα στο μυαλό μου. Έτσι χώρισα την Πελοπόννησο σε τέσσερα σκέλη, ώστε να θέσω επιμέρους στόχους και να μπορέσω να σχεδιάσω πιο αναλυτικά το ταξί-

Μαζί με αγαπημένους φίλους λίγο πριν το πέρασμα του Ισθμού.

Φεύγοντας από την Φοινικώνα.

δι. Όρισα τον **Ισθμό της Κορίνθου** από την πλευρά του Σαρωνικού κόλπου ως **σημείο έναρξης** κινούμενος δεξιόστροφα, ελπίζοντας να μπορέσω να πάρω την άδεια να διασχίσω το κανάλι στην επιστροφή, κλείνοντας έτσι αυτό το ταξίδι με τον καλύτερο τρόπο.

Αρχές Δεκέμβρη είχα ολοκληρώσει το μεγαλύτερο μέρος της προετοιμασίας μέσα και έξω από το νερό και άρχισα να παρακολουθώ τα καιρικά φαινόμενα ολοένα και περισσότερο. Ο άστατος καιρός και οι κατά τόπους χιονοπτώσεις επιβεβαίωναν το βαρύ χειμώνα που προμηνούνταν. Δυο εβδομάδες πριν το ταξίδι η πρόγνωση χειροτέρευε. Όλοι μιλούσαν για έντονες χιονοπτώσεις με την έλευση του νέου έτους και ήδη πολύ κοντά στην Αθήνα, η Δίρφυ και το Ξηροβούνι είχαν καλυφθεί για τα καλά με χιόνι. Έτσι πήρα την απόφαση να κάνω κάποιες αλλαγές στον ήδη υπάρχοντα εξοπλισμό, ειδικά σε ό,τι αφορούσε τον τεχνικό ρουχισμό μέσα και έξω από το νερό αλλά και τον εξοπλισμό

camping, για να είμαι προετοιμασμένος σε κάθε περίπτωση.

Γνωρίζοντας ότι θα δυσκολευόμουν να αποχωριστώ τη ζεστή ατμόσφαιρα των Χριστουγέννων, αποφάσισα να περνάω μεγάλο μέρος της ημέρας εκτός σπιτιού, κυρίως στο νερό. Οι μέρες πλησίαζαν και η παραμονή πρωτοχρονιάς με βρήκε να προετοιμάζομαι πυρετωδώς από το πρωί και η ημέρα να κλείνει γιορτάζοντας με την οικογένειά μου την αλλαγή του χρόνου.

Ξημερώματα 1ης Ιανουαρίου 2017 συναντήθηκα με φίλους που αποφάσισαν να μοιραστούν μαζί μου αυτή τη στιγμή και ξεκινήσαμε όλοι μαζί για Κόρινθο. Εκεί είχα στη διάθεσή μου μιάμιση ώρα να ετοιμάσω τα πάντα, αφού το πλάνο ήταν το αργότερο στις έντεκα να βρίσκομαι στο νερό, ώστε να έχω αρκετό χρόνο για να διανύσω τα πρώτα χιλιόμετρα. Η παρουσία των φίλων μου έκανε την προετοιμασία πολύ ευχάριστη και αφού κόψαμε την παραδοσιακή βασιλόπιτα τους αποχαιρέτησα και ήρθε ώρα να φύγω.

Το ταξίδι

Ένιωθα πιο έτοιμος από ποτέ. Όμως, όσο και αν είχα μελετήσει αυτό το ταξίδι, μέχρι την ώρα που ήμουν έτοιμος να φύγω δεν είχα συνειδητοποιήσει απόλυτα το μέγεθος του εγχειρήματος. Πώς θα μπορούσα άλλωστε; Η Πελοπόννησος είναι τεράστια. Και έπειτα έκανε τόσο κρύο. Δεν ήταν μια απλή χειμερινή βόλτα με καγιάκ που θα τελείωνε μετά από λίγες ώρες. Για τον επόμενο μήνα θα έπρεπε να βρίσκομαι συνεχώς εκτεθειμένος στις διαθέσεις της φύσης.

Κάνοντας την πρώτη κουπιά, δεν θα ξεχάσω την αίσθηση της ανυπομονησίας για το άγνωστο αλλά και της αγωνίας που έπρεπε να διαχειριστώ, αφού όλη η ένταση των προηγούμενων ημερών είχε φθάσει στο αποκορύφωμα. Τα πρώτα έξι χιλιόμετρα πέρασαν βασανιστικά αργά και πολλές φορές έπιασα τον εαυτό μου να κοιτάω το ρολόι αδικαιολόγητα. Αναρωτήθηκα πόσα χιλιόμετρα μου απομένουν. Στη σκέψη αυτή γελούσα για πολλή

ώρα μόνος μου. Απλά συνέχισα, προσπαθώντας να βγάλω από το μυαλό μου οτιδήποτε περιττό, γνωρίζοντας ότι πλέον είχα μόνο ένα στόχο.

Παρά τις πολύ χαμηλές θερμοκρασίες τις πρωινές ώρες, κατά τη διάρκεια της ημέρας υπήρχε ηλιοφάνεια και ο καιρός ήταν σίγουρα σύμμαχος τις δυο πρώτες κρίσιμες μέρες προσαρμογής, δίνοντάς μου έτσι χρόνο να προετοιμαστώ ψυχολογικά και σωματικά. Όμως από την τρίτη μέρα και μετά το σκηνικό άλλαξε απότομα. Γνώριζα ήδη από τα τέλη Δεκέμβρη ότι πολλά μέρη της Πελοποννήσου ήταν αποκλεισμένα από το χιόνι και αντιμετώπιζαν πρωτοφανείς καιρικές καταστάσεις. Για την επόμενη εβδομάδα ο ήλιος χάθηκε και τη θέση του πήραν έργα τέχνης που δημιουργεί η φύση με τα σύννεφα και το φως που περνά ανάμεσά τους. Η θερμοκρασία έπεσε κατακόρυφα. Η παγωμένη βροχή σε συνδυασμό με τους δυνατούς ανέμους άρχισαν να κάνουν τα πάντα δυσκολότερα, αναγκάζοντάς με να κινούμαι συνεχώς για να

Σκοτεινή θάλασσα και κατάμαυρος ουρανός πριν την Κυπαρισσία.

Λευκές, μαγικές στιγμές στην παραλία του Φωκιανού.

διατηρούμαι ζεστός.

Φθάνοντας στις **Σπέτσες** πέρασα εκεί την ημέρα των Θεοφανείων λόγω των πολύ ισχυρών ανέμων. Η κακοκαιρία συνεχίστηκε και την επομένη, με ιδιαίτερα χαμηλές θερμοκρασίες που άγγιζαν τους δυο βαθμούς.

Όμως έπρεπε να συνεχίσω το ταξίδι και προετοίμασα τον εξοπλισμό όσο πιο γρήγορα μπορούσα, μη νιώθοντας στην κυριολεξία τα χέρια μου από το κρύο. Και δεν είχα καν μπει στο νερό... Κατευθύνθηκα στο βόρειο άκρο του νησιού, ώστε να μπορέσω να έχω καλύτερη εκτίμηση των συνθηκών που επικρατούσαν. Φθάνοντας εκεί διχάστηκα για αρκετή ώρα, αφού οι συνθήκες ήταν οριακές για ένα τόσο μεγάλο και εκτεθειμένο crossing είκοσι δυο χιλιομέτρων προς το **Λεωνίδιο**. Πήρα το ρίσκο να το επιχειρήσω. Όμως δέκα λεπτά αφού ξεκίνησα, ένα δυνατό χαλάζι μου περιόρισε ακόμη περισσότερο την ορατότητα και με έκανε να αναρωτηθώ αν είχα πάρει τη σωστή απόφαση. Με δυσκολία έβλεπα απέναντι

τα βουνά του Λεωνιδίου και για περίπου δυο ώρες βασίστηκα στην πυξίδα μου. Σίγουρα αυτή η διαδρομή δεν συγχωρούσε δισταγμούς. Απλά το έβγαλα από το μυαλό μου και συνέχισα. Για καλή μου τύχη, η κατάσταση δεν επιδεινώθηκε περαιτέρω για το υπόλοιπο της ημέρας.

Την επομένη άρχισε η επέλαση του πιο έντονου χιονιά των τελευταίων ετών στο μεγαλύτερο μέρος της Ελλάδος. Στην πορεία από Λεωνίδιο προς **Κυπαρίσσι** βίωσα μοναδικές στιγμές. Από τη θάλασσα μπορούσα να διακρίνω όλα τα βουνά που εκτείνονταν κατά μήκος της ακτογραμμής να έχουν καλυφθεί με χιόνι. Η κωπηλασία με χιονόπτωση, η μουντάδα του τοπίου και ο έντονος κυματισμός με έκαναν να αναρωτηθώ αν όντως έκανα καγιάκ στην Ελλάδα.

Το αποκορύφωμα των συναισθημάτων ήταν στην παραλία στο **Φωκιανό**, η οποία είχε καλυφθεί με δέκα πόντους χιόνι μέχρι τη θάλασσα. Δυσκολεύτηκα πολύ να την αφήσω πίσω μου, μη μπορώντας να πιστέψω την αντίθεση αλλά

και το πανέμορφο σκηνικό που είχε στήσει η φύση. Το τελείωμα της ημέρας με βρήκε να φθάνω στο Κυπαρίσσι, έχοντας έρθει αντιμέτωπος λίγα χιλιόμετρα πριν με ένα δυνατό μπουρίνι, χωρίς να είναι το τελευταίο. Είκοσι λεπτά αφού βγήκα στην προβλήτα ξέσπασε παγωμένη βροχή, η οποία εξελίχθηκε σε χαλάζι και από εκεί σε χιονόπτωση, που μέσα σε μερικά λεπτά κάλυψε τα πάντα. Έτσι αναζήτησα γρήγορα καταφύγιο στο εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου, όπου και πέρασα τη νύχτα με ασφάλεια. Αυτό μου έδωσε τη δυνατότητα να έχω αρκετό χώρο, ώστε να μπορώ να μαγειρέψω αλλά και να σχεδιάσω τις επόμενες ημέρες.

Το γεγονός ότι δεν χρειάστηκε να κοιμηθώ στο αντίσκηνο, όπως τις προηγούμενες ημέρες, έκανε τα πράγματα πιο εύκολα όσον αφορά στην πρωινή προετοιμασία, καθώς μεγάλο μέρος αυτής αναλώνεται στο μάζεμα και την τοποθέτηση του εξοπλισμού μέσα στον πε-

ριορισμένο χώρο του καγιάκ. Επίσης, το να βγαίνεις από το νερό μετά από πολλές ώρες κωπηλασίας και να πρέπει να αλλάξεις άμεσα, λόγω των πολύ χαμηλών θερμοκρασιών, ήταν ζωτικής σημασίας. Άλλωστε, η εμπειρία μου είχε διδάξει ότι τρία πράγματα έπρεπε να φροντίσω, αν ήθελα να πετύχω το στόχο μου: **να τρώω καλά, να μην αρρωστήσω, να μην τραυματιστώ.**

Κατευθυνόμενος από το Κυπαρίσσι προς το **Λιμένα Γέρακα** βίωσα για μια ακόμη φορά τη δύναμη της θάλασσας, κάνοντας κουπί μέσα σε κύματα που, όπως με χτυπούσαν εξαφάνιζαν τελείως το καγιάκ. Μια έντονη ενόχληση στον καρπό που εμφανίστηκε το προηγούμενο βράδυ, με έκανε να περάσω μια ανήσυχη νύχτα. Την επομένη, η ενόχληση ήταν πιο ήπια και έτσι αποφάσισα να εκμεταλλευτώ τις πρώτες πρωινές ώρες χωρίς άνεμο και έφυγα βιαστικά για τη **Μονεμβάσια**. Εκεί, ψώνισα τα απαραίτητα για τις επό-

Μαγείρεμα με τσουχτερό κρύο στην Φοινικούντα. Η καταιγίδα δεν άργησε να με βρει...

Η διαδρομή μου μέσα στον Λακωνικό κόλπο χαρακτηρίστηκε από ισχυρές καταιγίδες σε ημερήσια βάση και αυτό που είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον ήταν ότι τα καιρικά φαινόμενα κινούνταν κυκλικά και αριστερόστροφα πάνω από τον κόλπο, ανεξαρτήτως διεύθυνσης ανέμου, με τον Ταΰγετο να καθορίζει τις εξελίξεις στον καιρό.

μενες τουλάχιστον τρεις ημέρες. Ο προγραμματισμός για το φαγητό είναι μεγάλης σημασίας σε τέτοιου είδους ταξίδια και σε πολλές περιπτώσεις καθορίζει την έκβασή τους. Ειδικά σε ένα χειμερινό ταξίδι με μεγάλη διάρκεια όπως αυτό, οι ενεργειακές απαιτήσεις είναι τεράστιες, αναγκάζοντάς με να σχεδιάζω συνεχώς την πορεία μου ανάλογα με το πού θα έβρισκα «πολιτισμό», αφού λόγω της εποχής τα περισσότερα παραθαλάσσια μέρη ήταν ακατοίκητα. Παρά τον περιορισμένο χώρο στο καγιάκ, κατάφερα να έχω πάντα μαζί μου αρκετό φαγητό σε περί-

πτωση ανάγκης αλλά και αν βρισκόμουν κάπου αποκλεισμένος.

Πριν τη Μονεμβάσια ο αέρας είχε δυναμώσει και αφού ήταν με το μέρος μου πήρα την απόφαση να εκμεταλλευτώ όλη τη διάρκεια της ημέρας, για να προχωρήσω όσο πιο μακριά μπορούσα. Όμως γνώριζα ότι μετά τον **Άγιο Φωκά** υπήρχαν ελάχιστες έξοδοι και είχε σχεδόν νυχτώσει. Αποφάσισα να μείνω εκεί και με βάση την πρόγνωση, που ήθελε την επομένη νοτιάδες μέχρι και 7 μποφόρ, άρχισα να ψάχνω βιαστικά το κατάλληλο σημείο για να κατασκηνώσω. Τελικά

Μικρή στάση στην αγαπημένη Μονεμβάσια

Ο φάρος στον Κάβο Μαλέα με το πρώτο πρωινό φως

έσπασα το αντίσκηνο πίσω από μια εγκαταλελειμμένη αποθήκη, ευελπιστώντας ότι αυτό θα έμενε στη θέση του. Η νύχτα κύλησε σχετικά ήρεμα αλλά νωρίς το πρωί ξύπνησα από το δυνατό αέρα. Αφού χρησιμοποίησα ό,τι βρήκα για να το στηρίξω καλύτερα, τσέκαρα το δελτίο καιρού. Η πρόγνωση έδινε δυνατές καταιγίδες μετά το μεσημέρι. Επιβεβαιώθηκε πλήρως και μάλιστα είχαν διπλάσια διάρκεια, αφού η καταρακτώδης βροχή με υποχρέωσε να παραμείνω μέσα στο αντίσκηνο για τουλάχιστον οκτώ συνεχόμενες ώρες. Προσπάθησα να εκμεταλλευτώ αυτό το χρόνο «ξεκούρασης», μα ήταν αδύνατον να κοιμηθώ με τόση φασαρία. Από τον Άγιο Φωκά έφυγα βιαστικά την επόμενη, αποφασισμένος να περάσω τον **Κάβο Μαλέα**. Όμως, έξω από τα **Βελανίδια** ο πολύ δυνατός άνεμος δεν άφηνε περιθώρια... Μετά από αρκετή προσπάθεια κατάφερα να προσεγγίσω το λιμάνι, όπου βρήκα καταφύγιο για το υπό-

λοιπο της ημέρας. Έφυγα χάραμα και το πρώτο φως με βρήκε κάτω από το φάρο στον Κάβο Μαλέα, παίρνοντας γρήγορα κάποιες φωτογραφίες, γνωρίζοντας ότι λόγω καιρού είχα στη διάθεσή μου μόλις δυο ώρες για να φθάσω στον **Προφήτη Ηλία**, όπου θα έβρισκα προστασία. Η επόμενη ημέρα θα με έβρισκε αποκλεισμένο για μια ακόμη φορά λόγω των ισχυρών νοτιάδων στη **Νεάπολη**. Παρότι είχα ολοκληρώσει το πρώτο σκέλος του ταξιδιού, ήμουν ήδη τρεις μέρες εκτός νερού, γεγονός που με προβλημάτιζε.

Η διαδρομή μου μέσα στον Λακωνικό κόλπο χαρακτηρίστηκε από ισχυρές καταιγίδες σε ημερήσια βάση και αυτό που είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον ήταν ότι τα καιρικά φαινόμενα κινούνταν κυκλικά και αριστερόστροφα πάνω από τον κόλπο, ανεξαρτήτως διεύθυνσης ανέμου, με τον Ταύγετο να καθορίζει τις εξελίξεις στον καιρό.

Κάνοντας ένα μεγάλο crossing από την

Ελιά στο **Γύθειο**, αντιμετώπισα εκείνη την ημέρα μέσα σε οχτώ ώρες τρεις καταιγίδες, η πρώτη με το που βγήκα από το λιμάνι, η δεύτερη μεσοπέλαγα και η τρίτη στο περίφημο ναυάγιο πάνω από το Γύθειο. Παρότι είχα ανάγκη από ένα διάλειμμα στην ξηρά, αναγκάστηκα να φύγω από εκεί βιαστικά, γιατί με το που σταματούσα να κινούμαι ένιωθα το σώμα μου να κρύνει απότομα.

Στο Γύθειο, ενδεχομένως κάτι που έφαγα από έξω με πείραξε στο στομάχι και άρχισα να μη νιώθω καλά. Είχα έντονους πόνους και αίσθημα αδιαθεσίας με αποτέλεσμα να μην κοιμηθώ καθόλου το βράδυ, ενώ νωρίς τα ξημερώματα η κατάσταση χειροτέρευσε με εμετούς και γενικότερη αδυναμία. Για καλή μου τύχη, την επομένη και για ένα μόνο εικοσιτετράωρο ο καιρός ήταν πολύ άσχημος με ισχυρό δυτικό/νοτιοδυτικό άνεμο, οπότε θα βρισκόμουν ούτως ή άλλως εκτός νερού, κάτι που μου έδωσε τη δυνατότητα να αναρρώσω και να σκεφτώ τι θα κάνω περαιτέρω.

Το νοτιότερο άκρο της Ηπειρωτικής Ευρώπης. Ακρωτήριο Ταίναρο

Τα δελτία των προηγούμενων ημερών προειδοποιούσαν για ένα επερχόμενο κύμα δυνατών βοριάδων. Έφυγα από το Γύθειο με σκοπό να πλησιάσω όσον το δυνατόν περισσότερο το ακρωτήριο **Ταίναρο** και κατάφερα σχετικά γρήγορα να φθάσω στην **Κοκκάλα**. Εκεί τσέκαρα ξανά το δελτίο και αυτή τη φορά κάτι είχε αλλάξει. Το κύμα της κακοκαιρίας θα ξε-

κινούσε νωρίτερα και για τις επόμενες πέντε ημέρες έδινε πολύ ισχυρούς βοριάδες, πράγμα που σήμαινε ότι δεν υπήρχε καμία απολύτως πιθανότητα να περάσω το πιο εκτεθειμένο ίσως για μένα σημείο της Πελοποννήσου, με αυτές τις συνθήκες. Ο καιρός προς στιγμή ήταν καλός και μου έδινε περιθώριο για να το περάσω, αν το δελτίο επιβεβαιώνονταν, μέχρι τις εννιά το βράδυ. Τα χρονικά όρια ήταν πολύ στενά και έπρεπε να πάρω άμεσα τη σημαντικότερη απόφαση του ταξιδιού. Τελικά πήρα το ρίσκο να συνεχίσω, γνωρίζοντας ότι το σκοτάδι θα με βρει πριν καν φθάσω στο ακρωτήριο. Ήμουν ήδη τέσσερις ημέρες πίσω από τον αρχικό προγραμματισμό και δεν είχα την πολυτέλεια να μείνω, εξαιτίας των δυνατών ανέμων, καθηλωμένος εκεί. Κάτι τέτοιο θα με έβγαζε τελείως εκτός προγράμματος, αφού για ένα τόσο μεγάλο ταξίδι πρέπει να κωπηλατεί κανείς καθημερινά, αν θέλει να το φέρει εις πέρας σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα.

Έξω από το **Πόρτο Κάγιο**, κάποιες μέτριες ριπές ανέμου που ερχόντουσαν από δυτικά με έκαναν να αναρωτιέμαι τι θα συναντούσα από την άλλη πλευρά. Δυο χιλιόμετρα πριν το ακρωτήριο είχε ήδη νυχτώσει και μπορούσα πλέον να διακρίνω το φάρο. Έβγαλα και φόρεσα το φακό κεφαλής, ώστε να μου είναι εύκαιρος όταν τον χρειαστώ. Υπήρχε μια γενικότερη φουσκοθαλασσιά αλλά ως εκείνη την ώρα όλα ήταν σχετικά ήσυχα. Κρατήθηκα κοντά στα βράχια μέχρι που έφθασα κάτω από το φάρο, όπου διαπίστωσα ότι έπρεπε να απομακρυνθώ άμεσα από αυτά

Ολόκληρη η πορεία στη δυτική πλευρά χαρακτηρίστηκε από κόντρα ανέμους σε μεγάλο κομμάτι της διαδρομής καθώς και έντονες βροχοπτώσεις, με αποκορύφωμα μετά την Πύλο η βροχή να μη σταματήσει καθόλου για τριάντα πέντε ώρες. Τοπία ξεχωριστής ομορφιάς, εκβολές ποταμών, ατέλειωτα χιλιόμετρα αμμουδιάς αλλά και πλούσια θαλάσσια ζωή συνθέταν το σκηνικό.

Δημιουργίες της φύσης στον Κυπάρισσο.

λόγω του ότι υπήρχε ένα τεράστιο αντιμάλαλο (παλινδρομικός κυματισμός), που είχε ξεμείνει από τον ισχυρό δυτικό της προηγούμενης ημέρας και έκανε το νερό να χτυπά με βία πάνω στα βράχια και να περιστρέφεται γύρω από τη μύτη του ακρωτηρίου.

Φεύγοντας λίγο πιο μακριά προσπάθησα να διακρίνω με τη βοήθεια της πολύ ακνής λωρίδας φωτός που υπήρχε ακόμη στον ορίζοντα τι ακριβώς γινόταν. Μάταια. Τσέκαρα την πυξίδα ότι ήμουν στη σωστή κατεύθυνση και ξεκίνησα βιαστικά να κάνω κουπί προς τον **Κυπάρισσο**.

Για πρώτη φορά στη ζωή μου ένιωσα ένα περίεργο ρίγος να με διαπερνά, μια δυνατή ενέργεια, που δεν ξέρω αν έχει να κάνει με την ιστορία και τους θρύλους που είναι φορτισμένο το ακρωτήριο ή με τις συνθήκες κάτω από τις οποίες το πέρασα. Τα επόμενα δέκα χιλιόμετρα ήταν τα πιο απαιτητικά που έχω κάνει στη μέχρι σήμερα κωπηλατική μου ζωή. Το τεράστιο αντιμάλαλο με ανάγκασε να απομακρυνθώ πάρα πολύ από τα βράχια, αφού ήταν εξαιρετικά επικίνδυνο να κωπηλατώ κοντά σε αυτά, ενώ το βουητό από τα κύματα που χτυπούσαν πάνω τους σε συνδυασμό με το απόλυτο πλέον σκοτάδι ήταν εκκωφαντικό και απόκοσμο μαζί. Μη μπορώντας να διακρίνω από πού και πότε έρχονταν τα τεράστια κύματα, κωπηλατούσα και ισορροπούσα περισσότερο με την αίσθηση παρά με βάση όσα έβλεπα. Η αξέχαστη εκείνη ημέρα τελείωσε φθάνοντας στον Κυπάρισσο εξαντλημένος και παγωμένος, έχοντας διανύσει **56** χιλιόμετρα. Παρά την κούραση και την ταλαιπωρία δεν υπήρχε ούτε ένα δευτερόλεπτο για χάσιμο, αφού έπρεπε αμέσως να αλλάξω ρούχα και να στήσω το αντίσκηνο όσο πιο γρήγορα μπορώ. Μετά βίαις έφτιαξα ένα πιάτο ζεστό ρύζι και κοιμήθηκα κατευθείαν.

Το ξημέρωμα με δικαίωσε που αποφάσισα να περάσω στο ακρωτήριο νύχτα. Δεν ήθελα να σκέφτομαι τι γινόταν από την άλλη πλευρά, αφού ακόμη και στον Κυπάρισσο ο καιρός εξελίχθηκε τόσο άσχημα που αναγκάστηκα να περάσω ακόμη

μια μέρα εκτός νερού, με βίαιες ριπές να χαρακώνουν το αντίσκηνο. Τελικά δεν είναι τυχαία η φράση των ναυτικών «*Από τον Κάβο Ματαπά, σαράντα μίλια μακριά*»... Από τον Κυπάρισσο πήρα το ρίσκο να κατευθυνθώ προς το **Κάβο Γκρόσσο**, παρά το γεγονός ότι ο αέρας ήταν ακόμη πολύ δυνατός, στην προσπάθειά μου να κάνω έστω και λίγα χιλιόμετρα, αφού ήδη είχα χάσει αρκετές ημέρες. Όμως έξω από τον **Γερολιμένα** άλλαξα γρήγορα γνώμη και παρέμεινα τελικά εκεί για λίγο, αφού θα ήταν παρακινδυνευμένο να συνεχίσω την πορεία μου λόγω των πολύ δυνατών ριπών ανέμου. Μετά από μιάμιση ώρα και αφού συνομίλησα με ντόπιους, οι οποίοι μου έδωσαν σημαντικές πληροφορίες σχετικά με το πέρασμα από το Κάβο Γκρόσσο αλλά και την έξοδο από αυτό, αποφάσισα ότι έπρεπε πάση θυσία να συνεχίσω. Για ακόμη μια φορά έφθασα στα όρια της υπομονής λόγω του κόντρα ανέμου. Κατευθύνθηκα βόρεια με τη νύχτα να με βρίσκει λίγα χιλιόμετρα πριν το σπάλαιο του **Διρού**, χωρίς να πάρω ανάσα μέχρι και την τελευταία κουπιά.

Για τις επόμενες δέκα πέντε ημέρες δεν έμεινα καμία ημέρα εκτός νερού, προσπαθώντας να μαζέψω το χαμένο χρόνο στην ανατολική Πελοπόννησο.

Η συνέχεια στο **Μεσσηνιακό κόλπο** περιελάμβανε το τελευταίο μεγάλο crossing από τις **Κιτριές** στο **Πεταλίδι**, αφήνοντας πίσω μου τον κατάλευκο από χιόνι Ταΰγετο. Λόγω του ότι ο καιρός ήταν πολύ άστατος, δεν προσέγγισα την Καλαμάτα και επικεντρώθηκα στο να περάσω το δυνατόν συντομότερα τον **Ακρίτα**, το τρίτο μεγάλο ακρωτήριο της Πελοποννήσου. Παρά το τεράστιο swell (βουβό κύμα) και την αδυναμία εξόδων λόγω αυτού, το πέρασμα έγινε χωρίς εκπλήξεις.

Η διαδρομή συνεχίστηκε περνώντας από **Κορώνη**, **Μεθώνη** και **Σφακτηρία**.

Ολόκληρη η πορεία στη δυτική πλευρά χαρακτηρίστηκε από κόντρα ανέμους σε μεγάλο κομμάτι της διαδρομής καθώς και έντονες βροχοπτώσεις, με αποκορύφωμα μετά την **Πύλο** η βροχή να μη σταματήσει καθόλου για τριάντα πέντε ώρες.

Ο φάρος στις Κιτριές, νότια
της Καλαμάτας

Από Κορώνη προς ακρωτήριο Ακρίτα,
στο βάθος το Βενέτικο.

Ήλιος με δόντια στο Κάστρο της Μεθώνης

Τοπία ξεχωριστής ομορφιάς, εκβολές ποταμών, ατέλειωτα χιλιόμετρα αμμουδιάς αλλά και πλούσια θαλάσσια ζωή συνέθεταν το σκηνικό.

Στη **Γαστούνη**, ένα συμπαθέστατο ζευγάρι επέμενε να μου μαγειρέψει κάτι, αν και αργά το βράδυ, όταν με είδαν να στήνω το αντίσκινο στην παραλία απέναντι από την ταβέρνα τους στον Πννειό. Το δώρο μπροστά από τη σύμπα τους ήταν ίσως το καλύτερο δώρο που μπορούσα να έχω. Την επομένη, οι τρεις βαθμοί στις τέσσερις και μισή τα ξημερώματα με εκατό τοις εκατό υγρασία θα με έφερναν στα όρια της υποθερμίας. Ποτέ στη ζωή μου δεν κρύωσα περισσότερο.

Ξεκινώντας από τα **Λεχαινά**, οι βόρειοι άνεμοι με καθυστέρησαν πολύ, με αποτέλεσμα να δοκιμάσω να περάσω νύχτα και το ακρωτήριο του **Άραξου**. Όμως μετά βίας έφθασα στην είσοδο της λιμνοθάλασσας, όπου χρειάστηκε να κοιμηθώ

λίγες ώρες, αφού και πάλι ξύπνησα πολύ νωρίς για να εκμεταλλευτώ ένα μικρό «παράθυρο» καιρού και να μπορέσω επιτέλους να καβατζάρω. Είχα μπει στην τελική ευθεία.

Λίγο πριν το λιμάνι της Πάτρας και πλησιάζοντας τη γέφυρα του **Ρίο** ένιωσα τα πάντα να σταματούν γύρω μου και τη θάλασσα να μετατρέπεται σε καθρέφτη. Ο **Πατραϊκός κόλπος** όμως γρήγορα έδειξε τις πραγματικές του διαθέσεις, αφού, φεύγοντας από τη γέφυρα, είχε ήδη σηκώσει μισό μέτρο κύμα. Οι τελευταίες μέρες του ταξιδιού κύλησαν με δυνατό βορειοδυτικό άνεμο και το επίσης δυνατό ρεύμα του Πατραϊκού να εναλλάσσεται μέσα στην ημέρα δημιουργώντας ιδιαίτερες συνθήκες. Παρόλο που ο άνεμος ήταν με το μέρος μου, το μεγάλο ύψος κύματος με κούραζε, γιατί απαιτούσε να είμαι συγκεντρωμένος στην πορεία μου διαρκώς.

**Το κάστρο της Κορώνης, όπως φαίνεται από την θάλασσα.
Κρυφή παραλία στην δυτική Πελοπόννησο.**

Η εντυπωσιακή αψίδα στην Σφακτηρία.

Ατέλειωτα χιλιόμετρα αμμουδιάς πριν τον Πύργο.
Ο φάρος της Καυκαλίδας στην Κυλλήνη.

Ένα 20λεπτο απόλυτης άπνοιας με καλωσόρισε στον Πατραϊκό κόλπο. Δύσκολο να το πιστέψει κανείς αλλά το υπόλοιπο της ημέρας είχε δυνατούς ανέμους μαζί με βροχή.

Το πέρασμα του Ισθμού και η ολοκλήρωση

Ξημερώματα 5^{ης} Φλεβάρη ετοιμάζομαι για τα τελευταία χιλιόμετρα του ταξιδιού. Μπαίνοντας στο λιμάνι της **Κορίνθου** διαπιστώνω με χαρά ότι έχουν έρθει συγγενείς και φίλοι, οι οποίοι με παρακολουθούσαν κατά τη διάρκεια του ταξιδιού και θέλησαν να μοιραστούν μαζί μου αυτή την τόσο ξεχωριστή στιγμή. Αφού έκανα τις τελευταίες συνεννοήσεις με τη Διοίκηση του Ισθμού, αναχώρησα για το σημείο εισόδου, όπου θα ανέμενα διευκρινίσεις σχετικά με το πέρασμα. Η μικρή καθυστέρηση που ακολούθησε μόνο ευχάριστη ήταν καθώς είχα χρόνο να συζητήσω με αγαπημένα πρόσωπα. Σύντομα με ενημέρωσαν ότι, μετά από το επόμενο καράβι που θα περνούσε, θα μπορούσα να ξεκινήσω και εγώ τη διέλευσή μου. Από τότε που ήμουν μικρό παιδί, ο Ισθμός μου προκαλούσε πάντα

δέος. Και όταν πλέον, μεγαλώνοντας, συνειδητοποιούσα την πρακτική χρησιμότητα αλλά και την ιστορικότητα αυτού του αδιανόητου για την εποχή έργου, έγινε ακόμη πιο σπουδαίο για μένα ότι ένα τόσο ιδιαίτερο ταξίδι θα έκλεινε με έναν τόσο ιδιαίτερο τρόπο. Αισθανόμουν τυχερός που το όνειρό μου είχε πραγματοποιηθεί στο έπακρο.

Μπαίνοντας στο κανάλι το ρεύμα ήταν τόσο δυνατό που σχεδόν άφησα να με παρασύρει, παίρνοντάς το ως ανταμοιβή για τις ατελείωτες ώρες κωπηλασίας που είχαν προηγηθεί. Επικρατούσε απόλυτη ησυχία, η οποία σύντομα διακόπηκε ευχάριστα από φωνές φίλων που είχαν μαζευτεί στην ψηλή γέφυρα. Τα είχα καταφέρει! Η αντίφαση όμως ήταν μεγάλη. Από τη μια ήμουν περήφανος που σε λίγο θα ολοκλήρωνα ένα όνειρό μου, από την άλλη ένιωθα θλίψη, γνωρίζοντας ότι αυτό θα ήταν και το τέλος του ταξιδιού. Πώς να επιστρέψεις άλλωστε στην καθη-

Από τις πιο δυνατές εμπειρίες του ταξιδιού. Η διάσχιση της ιστορικής Διώρυγας της Κορίνθου. Χίλια χιλιόμετρα, χιλιάδες εμπειρίες.

μερινότητα μετά από μια τόσο δυνατή εμπειρία;

Ο γύρος της Πελοποννήσου θα μείνει για πάντα χαραγμένος στη μνήμη μου, όχι μόνο για την άγρια ομορφιά του χειμωνιάτικου τοπίου που συνάντησα, αλλά κυρίως για τις ακραίες καιρικές συνθήκες που αντιμετώπισα, την εκτεθειμένη σε πολλά σημεία ακτογραμμή, τη μοναχικότητα του ταξιδιού, την απόλυτη επαφή με τη φύση και το γεγονός ότι δοκιμάστηκε κάθε κομμάτι εμπειρίας, που είχα μέχρι τώρα.

Θα κρατήσω επίσης ως γλυκιά ανάμνηση όλους εκείνους τους ανθρώπους που συνάντησα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, που αγκάλιασαν με ενθουσιασμό το εγχείρημά μου, μου έδωσαν κουράγιο και με βοήθησαν ο καθένας με τον τρόπο του. *«Η φαντασίωση και τα σχέδια για το επόμενο ταξίδι με καγιάκ βρίσκονται ήδη σε πλήρη εξέλιξη» ... πάλι...!*

Περισσότερες πληροφορίες:
www.oceanuskayaking.com
www.apollonvillagehotel.com
Facebook: Oceanus Kayaking και
Apollon Village Hotel
Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6980 701092